

d ů v o d ů:

Předpokladem žaloby *condictio causa data causa non secuta* jest nejen, že se zamýšlený dovolený výsledek (*causa futura honesta*) nedostavil, nýbrž i že důvodem plnění byl právě tento zamýšlený výsledek, ať již výslovně nebo z povahy toho kterého poměru plynoucí a oběma stranám poznatelný. Chce-li se tedy žalobce dodělati úspěchu, musí tvrditi v žalobě a prokázati, že plnil *ob causam*, a to za určitým účelem, a že tento účel zanikl nebo byl zmařen. Nesprávný jest ovšem názor odvolacího soudu, že k opodstatnění této kondikce jest nutným předpokladem určitá a platná smlouva a že bylo povinností Evy K-ové, by si vyžádala v tom směru závazné prohlášení od žalovaného. Nezbytnou náležitostí kondikce *ob causam*, o níž se opírá žaloba, jest totiž, že to, co bylo dáno vzhledem k předpokládanému budoucímu výsledku, nesmí se zakládati na smlouvě obě strany vízící. Žaloba podle § 1435 obč. zák. nemá mimo jiné případy místa jen tehdy, pakli ten, kdo dal něco druhému, ač tak učinil též vzhledem k účelu předpokládanému, ani se o tomto účelu nezminil, ani ho neoznačil způsobem příjemci znatelným, nýbrž jen v myšlenkách se jím obíral. V souzeném případě bylo však zjištěno, že vše, co K-ová plnila pro společnou domácnost, neplnila *ob causam* a nečinila *animus obligandi*, by něco za to dostala (domek pro své děti), ale proto, že společně žila s dětmi a svým bratrem, bez úmyslu žádati náhradu, a že plnila to na společnou výživu všech. Ostatně o různých dluhích, jež zapravila K-ová v roce 1929, nebylo ani zjištěno, že byly dluhy žalovaného, nýbrž placeny byly, jak vysvítá ze zjištění nižších soudů, pro společnou domácnost, takže nejde rovněž z toho důvodu o plnění *ob causam* ve prospěch žalovaného. Co se týče částky 2.850 Kč jako anuit na domek, byla tato sice vynaložena za žalovaného a měla by žalobkyně nárok na její náhradu (§ 1042 obč. zák., plenární rozh. nejvyššího soudu ze dne 20. března 1931 Pres. 1285/30 čís. 10632 sb. n. s.). Předpokladem tohoto nároku jest však *animus obligandi*, jehož tu podle zjištění odvolacího soudu není, a nebylo ani tvrzeno, že K-ová tento nárok postoupila žalobkyni.

Čís. 10886.

Je-li na jedné smluvní straně více společníků, nemůže se domáhati splnění smlouvy jen jeden z nich, nýbrž jen všichni vespolek.

(Rozh. ze dne 19. června 1931, Rv I 626/31.)

Václav T., právní nástupce Adama T-a, domáhal se na obci K., by byla uznána povinnou dodržeti smlouvu ujednanou roku 1871 mezi žalovanou obcí s jedné a Hynkem Š-em a Adamem T-em s druhé strany a podepsati a odevzdati žalobci pachtovní smlouvu schopnou ke knihovnímu vkladu. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Prvý soud zamítl žalobu a soud odvolací nevyhověl odvolání žalobce a potvrdil rozsudek prvního soudu z důvodu uvedeného v § 890 obč. zák., poněvadž jest žalováno, by bylo uznáno, že žalovaná obec jest povinna smlouvu z roku 1871 uzavřenou mezi ní jako prodávající a Hynkem Š-em a Adamem T-em jako kupujícími, proti žalobci Václavu T-ovi jako právnímu nástupci Adama T-a dodržeti, jemu smlouvu pachtovní ke knihovnímu vkladu schopnou podepsati a odevzdati a že podle přednesu žalobního jde tu o nárok na vydání vkladní listiny, tedy o právo k nedělitelné věci, že jest tu více oprávněných k téže listině, která se vydává jen v jediném vyhotovení, že žalobce nedal jistotu uvedenou v § 890 obč. zák. a neprokázal souhlas právních nástupců svého společníka a proto že není jako právní nástupce jen jednoho z účastníků na sporné smlouvě sám k žalobě oprávněn. Dále podotýká odvolací soud, že i ohledně nároku na vydání listiny jsou právní nástupci Hynka Š-a a Adama T-a společníky podle §§ 825, 888 obč. zák. a mohou splnění tohoto nároku podle §§ 828 a 833 obč. zák. jen společně uplatňovati. Soud dovolací shledává správným tento posléz zmíněný názor soudu odvolacího, neboť smluvní stranou v této věci jest na jedné straně žalovaná obec K., na druhé straně pak Hynek Š. a Adam T., nikoliv jen jeden z nich, nýbrž oba společně tvoříce tak jediný smluvní podmět. Plnění ze smlouvy nemůže proto na žalované obci požadovati jeden z obou společníků, nýbrž jen oba společně. Není tu případu § 890 obč. zák., poněvadž nejde o několik věřitelů a jednoho dlužníka, nýbrž o právní poměr, v němž jednou smluvní stranou jsou dva společníci, z nichž žádný sám o sobě nemůže na druhé smluvní straně požadovati plnění, nýbrž jen oba vespolek (arg. § 828 obč. zák.). Nejde ani o plnění na straně žalované, které by osoby, jimž bylo slíbeno, byly výslovně oprávněny požadovati rukou nerozdílnou; nic takového ve sporu tvrzeno a prokázáno nebylo a proto nelze se odvolávati na ustanovení § 892 obč. zák., které v souzeném případě nemá místa. Poněvadž tu není ani podmínky § 890 obč. zák., nebylo lze žalovanou uznati povinnou k soudnímu uložení listiny, o níž jde. Žaloba byla však správně zamítnuta, poněvadž žalobce není k žalobě oprávněn, nejsa sám ze smlouvy, o jejíž splnění žaluje, oprávněným (§§ 828 a 833 obč. zák.).

Čís. 10887.

Zákaz podle § 382 čís. 5 ex. ř. se může týkati jen věcí, které odpůrce chová a k jichž vydání směřuje nárok tvrzený ohroženou stranou nebo jí již přiřčený, nelze jej však vydati najmě co do věcí, jež ohrožený sám chová pod vlastním uzavřením.

Pouhým zákazem zcizení nelze zrušiti učiněné již prohlášení spolulikvidatora, že prodal věci likvidující firmy sám sobě.

Tvrzením spoluvlastnictví, společníctví a spolulikvidatorství není ještě osvědčen nárok navrhovatele na vydání věcí jemu samému.

(Rozh. ze dne 20. června 1931, R I 298/31.)